

DE OVERJAS

"En zonder gelijkenissen sprak Hij tot hen niet"

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2002

AAN DE LEZER.

"De overjas" zo zult u zeggen, "wat vreemd opschrift, wat vreemd onderwerp".

Daar hebt u gelijk in, maar lees eerst eens het motto op het titelblad. Wie was Hij, van Wie gezegd wordt, *dat Hij niet zonder gelijkenissen tot hen, dat is tot de schare sprak?* Het was immers de grootste Profeet en Leraar, de Christus Gods, toen Hij omwandelde op aarde. Welnu, is dan de Meester voorgegaan, dan mogen de leerlingen volgen.

En als de Heere reeds in het Oude Verbond door gelijkenissen Zijn volk leert, zoals in de gesprekken tussen de bomen van het woud en de doornbos, en als de Profeet Ezechiël als een levende 'gelijkenis', op bevel des Heeren zich aan het volk voorstelde, dan stoot het u niet, als wij de overjas laten spreken en zijn ondervindingen horen meedelen. Dan zuigt de bij honing uit dezelfde bloem, waar de spin haar venijn uittrekt, en dit nederige bloempje, dat geen aanspraak maakt op sierlijkheid of schoonheid, maar wel op waarheid, zij nog welgevallig in uw ogen en tot voordeel voor uw ziel. Dan zal er de gunst van God op rusten en de stille hoop zal niet beschaamd en het doel bereikt worden van de

SCHRIJVER.

DE OVERJAS

Zo ben ik dan netjes en in orde uit de handen van de kleermaker voortgekomen, en zie ik mij een ereplaats aangewezen in de hangkast van mijn nieuwe meester, in gezelschap van verscheidene jassen, broeken en vesten.

Mij dunkt, ik mag trots zijn op mijn voorkomen, mijn snede is naar de laatste smaak en mijn kleur deftig. Nu, ik heb mij mijn afkomst niet te schamen, van de ene zijde stam ik af van een schoon schaap van echt inlands ras en ik versierde en verwarmde eertijds door mijn wollige vacht het edel dier. Van de andere zijde ben ik afkomstig uit Zuid-Amerika en prijkte eenmaal aan de schone katoenboom met zijn grote, gele gevulde kelken. Zodat mijn oorsprong niet te verwerpen is. Hoewel ik onder de werklieden, onder wiens handen ik van kleur veranderde, gedurig heb horen mompelen dat er een oude akte bestond van de grote Koning, die eenmaal is afgekondigd, welke aldus luidde: *"een kleed van tweeërlei stoffen, dooréén gemengd, zal aan u niet komen"*.

Men kan dit vinden in het aloude wetboek, Boek 3, kapittel 19 en daarvan paragraaf 19. Een van deze werklieden zei, dat dit ook herhaald werd in Boek 5, kapittel 22, paragraaf 11. Daar las hij de volgende woorden: *"Gij zult geen kleed van gemengde stof aantrekken, wollen en linnen tegelijk"*.

Als dat nu waar is, dan zou mijn nieuwe meester daar nog wel moeite mee kunnen hebben, want er staat een zware straf op de overtreding van dat gebod, als ik het wel verstaan heb. Hoe het zij, ik kan er geen kwaad bij en zal daarom geduldig blijven waar ik ben, en waar men mij brengen zal. Ik ben verlangend om gebruikt te worden, want mij dunkt, daar ik het sierlijkste kleed in de kast ben van allen, zal ik wel op de voornaamste partijen gaan.

MIJN NIEUWE MEESTER

Voor de eerste keer ben ik van mijn plaats geweest en heb ik mijn nieuwe meester gezien. Hij is een zeer deftig heer, spreekt op afgemeten toon, wandelt met afgemeten tred, en schijnt zijn woorden goed te overdenken eer hij ze uitspreekt.

Ik heb een hele wandeling met hem gemaakt en merkte op, hoe aller ogen op mij gevestigd waren, want iedereen groette mij, of laat ik liever zeggen, groette mijn meester even beleefd. Echter kan ik niet anders zeggen dat het is, mij werd die eer bewezen, want als mijn meester in een grove pij had gewandeld, dan geloof ik niet, dat men zo beleefd was geweest, ook heb ik nooit gezien dat iemand voor een sjouwerspakje zijn hoed heeft afgenomen, maar wel voor een fijne jas. Die eer is dus aan mij en niet aan mijn meester.

Ik heb anders wel opgemerkt, dat hij een zeer vriendelijk heer is, en dat hij wel voldoet aan het woord dat ik wel eens heb horen uitspreken: *"uw bescheidenheid zij alle mensen bekend"*.

Zodat ik alle reden heb om tevreden te zijn, dat ik bij zulk een goede meester gekomen ben. Jammer maar dat ik het grootste gedeelte van mijn leven in de kast moet hangen. Ik wenste wel, dat ik meer van de vrije lucht mocht genieten en ook zo nu en dan eens in de woonkamer doorbrengen kon, dan zou ik in dit laatste geval de huisgenoten, waar ik inwoon, beter leren kennen. Ik zal echter maar geduldig wachten en dan heb ik nogal hoop, dat de tijd rozen voor mij baren zal.

IN DE WOONKAMER

Ik ben andermaal uit geweest en heb, na de terugkomst, het genoegen gehad een hele avond over een stoel in de woonkamer te hangen en ben nu wat meer op de hoogte van het gezin, waarin ik een ereplaats bekleed.

Mijn meester heeft vrouw en kinderen en schijnt een heel vroom man te zijn, althans hij heeft de hele avond over niets anders gesproken dan over dominees en over mensen, die, zoals hij het uitdrukte, wat stijl in de waarheid zijn, en hij had er nog al veel op aan te merken. Hij zei, dat die soort van mensen altijd over onmacht klagen en dat ze daardoor in allerlei grove zonden vallen en tot een ergernis zijn van zulke mensen zoals hij is. Hij zei dat deze zo kittelachtig van gehoor zijn, dat ze de innigste leraars verwerpen, wanneer ze die stukken niet prediken, waarmee hij zich niet verenigen kan en die geheel in strijd zijn met zijn gehele bestaan, namelijk: *dat God van eeuwigheid heeft uitverkoren, die zalig worden zal en de andere in hun ellende laat liggen*. Dat is hem een revolterende gedachte, zegt hij, want daardoor wordt de mens zo geheel en al onbekwaam, om naar God te vragen en verliest daardoor alle mensenwaarde.

Wel gelooft hij, dat God van eeuwigheid wist wie zalig zou worden en wie niet, en dat Hij vooraf gezien heeft, wie al en wie niet geloven zou. En dan sprak hij nog over een ander leerstuk, dat hij maar niet dragen kon, dat die mensen altijd op de voorgrond plaatsen en dat was, *dat Christus Zijn bloed maar voor enkele personen en niet voor alle mensen had gestort*. "Als het waar was", zei hij, zoals die zwartgallige mensen het geloven, dan zou mijn mild Evangelie, dat ik overal prediken kan, niet veel nuttigheid hebben".

Ik heb verder opgemerkt dat mijn meester bijzonder mooi kan bidden, maar nog veel schoner kan danken, want dat geschiedde telkens hard op, vóór en ná het eten. Toen werd er een gedeelte voorgelezen uit een groot Boek. Het was een treffende geschiedenis, waarin vermeld werd van twee mensen, die in de tempel kwamen. De een was een Farizeeër, de ander was een Tollenaar. De eerste dankte dat hij niet zo slecht was als die Tollenaar, want dat hij vastte en aalmoezen gaf. Maar de Tollenaar stond van verre en durfde zijn ogen niet opheffen naar de hemel, maar sloeg op zijn borst, uitroepende: "*O God! wees mij zondaar genadig!*"

En zo hoorde ik: de laatste ging gerechtvaardigd naar zijn huis, de eerste niet. Toen het lezen geëindigd was, knielden al de huisgenoten voor hun stoelen en mijn meester deed het gebed en ik dacht, het was eveneens, alsof ik die eerste in de tempel hoorde. Uit het avondgebed kon ik wel opmerken, dat mijn meester erg vroom is en dat hij nogal wat over heeft voor Bijbel, zending en tractaatgenootschap, voor uit- en inwendige zending, en dan dat hij voor vele zielen het middel tot bekering was geweest.

Toen de familie van het gebed opstond, verlieten allen de kamer, het licht bleef branden en ik behield mijn plaats over de stoel. Enige ogenblikken daarna kwam er een dienstmeisje binnen, die scheen te komen om één en ander op te ruimen. Het scheen, dat zij daar nogal vlug mee weg kon, hoewel ik bemerkte, dat alles niet op de bestemde plaats kwam, want een groot gedeelte verhuisde naar haar maag. Ik dacht, nu zal ik ook weer naar de hangkast verhuizen, maar ik had mij vergist, ik bleef waar ik was: in de donkere kamer, en weldra was alles in de diepste rust.

De volgende morgen was ik zeer verwonderd. Mijn meester zag mij hangen en riep met een vervaarlijke stem: *Mientje*. Toen deze binnen kwam, begon hij zo vreselijk tegen die arme meid uit te varen en te schelden, dat ik waarlijk medelijden met haar kreeg. Ik moet de waarheid zeggen, ik hoorde hem tweemaal vloeken, waarover ik zeer verwonderd was, en ik kon bijna niet geloven, dat hij diezelfde vrome man was van de vorige avond. Doch er bleef geen twijfel over, het was dezelfde persoon en de toorn was alleen veroorzaakt doordat de meid mij niet in de kast geborgen had. Ik werd toen weggenomen en hernam voor enige dagen mijn oude plaats.

OP REIS

Op zekere morgen, toen het nog donker was, werd ik uit de kast gehaald en kwam ik wederom in de woonkamer, waar het hele gezin reeds bij elkaar was. De Bijbel lag opengeslagen op de tafel, en ik zag duidelijk dat het ontbijt reeds gebruikt was en dat mijn meester zich gereed maakte om van huis te gaan.

De beurs werd goed gevuld en de sigaren-koker niet minder. Toen zei zijn vrouw: "lieve! vergeet toch vooral niet om zaad mee te nemen".

Ik dacht bij mijzelf: *zaad meenemen*, zou mijnheer dan uit zaaien gaan. Ik begreep er niets van, en nog veel minder toen mijn binnenzak met zaad gevuld werd. Ik was nieuwsgierig om dat zaad eens te bekijken en merkte toen dat het traktaatjes waren. Ik zag er de naam Kemink op staan, maar de stad waar het gedrukt was kon ik niet zien, omdat, juist toen ik het in het oog zou krijgen, mijn meester mij dichtknoopte. En zo gingen wij de deur uit toen het al dag geworden was, en zetten koers naar de kade waar de stoomboten gewoon waren af te varen. Enige ogenblikken later stoomden wij ferm door, terwijl ik al lang bemerkte had, dat men mij veel eerbied bewees, want alle aanwezigen groetten mij zeer beleefd en hoewel mijn meester zichzelf die eer toe-eigende, zo begreep ik zeer goed, dat het op mij gemunt was, wetende dat 't oude spreekwoord zegt: "*de kleren maken de man*".

Er waren veel mensen op de boot en al spoedig begreep ik dat het zaaien bestond in het uitdelen van traktaatjes, hetgeen mijn meester nu en dan met enige woorden deed vergezeld gaan. Het scheen, dat het zaad nogal in goede aarde viel, althans verscheidene mensen begonnen te lezen, misschien ook wel uit verveling of tijdkorting, want het was een lange reis, die van 's morgens vroeg tot tegen de avond duurde. Ik kan geen bijzonderheden van het begin van de reis vertellen, omdat er niets bijzonders te vermelden valt, evenwel na het eten had er een voorval plaats, dat mij vreemd deed opzien.

Eerst moet ik nog mededelen, dat ik mij zeer verwonderde, dat mijn meester begon te eten zonder te bidden. Dat kon ik mij niet verklaren, daar hij dat in huis wel hardop deed en op de boot in het geheel niet; misschien was het, omdat hij het geld er voor betaalde en dat hij er nu geen zegen bij nodig had, maar dat kon ik toch niet begrijpen, daar hij zijn eten thuis toch ook moest kopen. Nu, ik ontgaf het mij en dacht: het zal zeker wel een goede reden hebben, want mijn meester is toch een wijs man, dat heb ik al wel gehoord. Er was tegelijk met ons nog een heer op de boot gekomen, die, naar het mij toescheen, met weinig welgevallen het zaaien van mijn meester had aangezien en die zo nu en dan de korreltjes had bekeken, maar ze telkens smalend had weggegooid.

Eindelijk knoopte deze een gesprek aan met mijn meester, door te zeggen dat hij zo wat aan 't zaaien scheen te zijn. Mijn meester zei: dat hij altijd zaad bij zich droeg,

waarop de ander antwoordde: dat hij dan eerst wel eens nauwkeurig mocht onderzoeken, of het wel zuivere tarwe was die hij uitstrooide, want dat hij zeer betwijfelde of zijn zaad daar wel aanspraak op maken kon. Ik voelde, dat mijn meester warmer werd dan gewoonlijk en dat zijn hart ook harder klopte dan wel anders, en op bitse toon vroeg hij, wat of er dan op aan te merken was. Waarop die heer bedaard, maar ernstig zei, *dat er slechts een halve waarheid in verkondigd werd, want dat de mens niet werd bekend gemaakt met zijn gans verloren toestand en er zonder dat geen plaats was voor een volkomen Zaligmaker.*

Mijn meester antwoordde bits, dat hij niet van dat naargeestige christendom hield, dat maar altijd over ellende sprak en dat niets goedkeurde, dat niet met dat ouderwetse sop was overgoten. Toen volgde er een hevig gesprek over *verkiezing en verwerping en algemene verzoening*, en ik zag wel, dat mijn meester uit het veld werd geslagen, doch hij hield het lang vol, tot hij eindelijk van een geheel andere kant de genadeslag kreeg.

Er was iemand op de boot gekomen, die een schipper leek en het gesprek had aangehoord, terwijl hij nu en dan de zaadkorreltjes had bekeken en dan weer weggesmeten.

Toen het gesprek ruime tijd geduurd had, stond de man op en vroeg of hij, hoewel tegen de regels der beleefdheid in, zich wel in het gesprek mocht mengen, hetgeen door de beide sprekers werd goedgekeurd.

Daarop begon die man een diepzinnig gesprek, dat ik niet vatten kon, zodat ik dacht dat het een professor was, maar later bleek het dat hij maar turfschipper was. Het was verwonderlijk om die man te horen redeneren, en hoe hij alles wat hij zei met teksten uit de Bijbel bewees. Mijn meester had het er kwaad onder, dat voelde ik, hij werd er zelfs dik van, want hij moest mij losknopen. Ik bemerkte, dat hij wel probeerde om zich te verdedigen, doch hij kreeg het te kwaad tegenover die eenvoudige man, die zeker gestudeerd heeft, al is het niet te Leiden of Utrecht. Eindelijk zei de schipper, dat uit al zijn handelingen, zowel als uit zijn woorden bleek, dat hij wel *schijn*, maar geen *zijn* bezat. Ik kreeg waarlijk medelijden met hem, want, al zeg ik het zelf, ik ben onder de jassen misschien wel een van de gevoeligste, waarom ik maar gewenst had dat mijn meester was weggelopen, maar dat ging niet best, want wij waren op de boot.

Maar er moest nog meer gebeuren. Toen de schipper lang en breed had gesproken en mijn meester aangezegd, dat zijn ziel op het spel stond, sprak hij op luide toon deze woorden, die door allen, die op de boot waren gehoord en verstaan werden: "Maar ik behoef er niets meer bij te voegen, u hebt u nog erger gedragen dan een beest, want toen u daar straks uw middagmaal hebt gebruikt, hebt u niet eens de Gever er voor erkend, en zonder bidden of danken werd door u deze spijs genuttigd".

Toen dacht ik, dat mijn naden zouden openbarsten, zo zwol het hart van mijn meester, zijn bloed kookte en bruiste, en ik geloof, dat hij wel lust zou hebben gehad om die man te vermoorden, als het althans waar is, wat die schipper zei, dat het menselijk hart zo'n vuil en onrein ding is. Hij zei, dat er moord en doodslag uit voortkomt, hoewel ik aan het spreken van mijn meester zou zeggen, dat zijn hart beter is als dat van die schipper. Dat moet dan een heel erge zijn, maar ik heb om de waarheid te zeggen, er niet veel verstand van en oordeel maar naar hetgeen ik van anderen hoor. Maar om nu het einde te vertellen.

Toen de schipper die woorden had gesproken, mompelde mijn meester iets tussen de tanden, dat ik niet verstaan kon, liep hard naar boven en ging in het achterste gedeelte

van de boot zitten, hetgeen hem werd vergund voor enig geld, dat hij betaalde aan een man, die met een zak met geld rondliep, tegen wie hij zei dat er zo'n hatelijk gezelschap aan boord was, dat hij daarom op deze plaats was gaan zitten. Ik had er niets op tegen, want ik zit liever op een kussen dan op een harde bank. En zo kwamen wij in de stad waar wij zijn moesten.

Toen wij aan wal stapten dacht ik: mijn zak met zaad is wel gédund, maar mijn meester heeft er geen eer mee behaald. Wij gingen daarop enige straten door en kwamen toen in een grote manufacturenwinkel, waar mijn meester met open armen ontvangen werd en in de woonkamer werd gelaten. Wij scheidden toen van elkaar, hij ging op een stoel zitten en ik werd opgehangen aan een koperen knopje in de kamer.

BIJ DE VRIENDEN

Ik heb de hele avond in die vreemde kamer gehangen en was recht op mijn gemak, daar ik alles, wat er gesproken werd, kon horen en verstaan. Het gezelschap bestond uit acht heren, waarvan het scheen, dat mijn meester daar gekomen was om een compagnieschap of vereniging, of zoals men het noemt, op te richten. Hij sprak er van, *hoe Jezus voor hen zoveel had gedaan, en dat elk, die zich daarvan bewust was, ook graag wat voor Hem zou willen doen*. Nu, dat klonk nog al mooi, en al ben ik maar een overjas, ik dacht in mijn binnenste, dat vind ik nu eens recht lief en het beviel mij, om de waarheid te zeggen, veel beter dan hetgeen die schipper op de boot zei, dat de mens geneigd was tot alle kwaad, en onbekwaam tot enig goed. En als dat waar was, dan zou mijn meester niets voor de Heere Jezus kunnen doen, en dat doet hij toch wel degelijk, en hij is wel ijselijk vroom ook, dat heb ik dan die avond wel goed gehoord.

Wat sprak hij heerlijk over het geloof, en hoe roemde hij er op, dat hij een gelovige was, die door zijn geloof de mulen van de leeuwen had toegestopt. Zo vertelde hij nog, hoe op de boot zo'n leeuwenmuil die dag door hem was toegestopt en hoe hij een ouderwetse dweper tot zwijgen had gebracht.

Ik begreep eerst niet welke leeuw hij bedoelde, doch bemerkte, dat hij die schipper meende. Toen dacht ik, nu meester, als u niet geneigd bent tot alle kwaad, dan bent u toch wel geneigd tot leugentaal, want het is geheel anders als u het nu vertelt!

Ik zei bij mijzelf zou dat vertelseltje ook door het geloof geschieden? Maar het waren zo maar overleggingen bij mijzelf, ik heb geen verstand van die dingen, want ik ben maar een overjas en ben niet met de grondwet bekend, zo min als met het burgerlijk wetboek.

De heren waren het met elkaar eens. Al wat mijn meester zei, stemden zij toe, en de één voor de ander had veel te vertellen, wat hij voor Koning Jezus had gedaan, en ik ontdekte dat zij allen in die zaken ijverige werklui waren. Over hun zondagsscholen hadden ze 't bijzonder druk, en genoten veel zegen op hun arbeid, en door hun toedoen werden er onder die kinderen veel brave Hendriken en brave Maria's gevonden. En dan hadden die kinderen de Heere Jezus zo lief, dat ze zelfs hun spaarpenningen voor Hem over hadden, om ze aan de blinde heidenen te geven; ja, er waren er zelfs onder, die met een busje rondgingen om giften in te zamelen voor de uitwendige zending.

Nu kan ik al die zaken, van uit- en inwendige zending, wel niet begrijpen, maar ik zie toch wel, dat het alles er betrekking op heeft, om vrome mensen te maken. En dan

moet ik daar uit besluiten, dat die heren zeer vroom waren, en veel over hadden voor de zaak, waarvoor ze werkzaam waren.

Eén zaak kwam mij wonderlijk voor, en ik kon het in mijn domheid niet vatten, dat vroomheid en kwaadspreken, of achterklappen kon samengaan. Zij hadden nu de één en dan de ander beet, wie, dat weet ik natuurlijk niet te zeggen, maar dat merkte ik wel dat het mensen waren, die zij dwepers noemden.

Mijn meester zei, *dat zulke tevreden waren als zijzelf maar zalig werden, al kwamen alle andere mensen om; terwijl hij wel de gehele wereld zou willen zalig maken, en dat hij er wel eens bij wenen kon, wanneer hij iemand in zijn zonde zag sterven, hij had hem zo graag in de hemel gehad. Maar die en die, zij verdoemen maar en zwaaien maar met hun zwaard van voorverordining, en maken het daarmee voor anderen moeilijk om liefde voor Jezus te krijgen.* Er was nog meer, dat ik alles niet kan vertellen.

Zo ging die avond om, en toen de vrienden van elkaar scheidden, toen dacht ik: wat heeft mijn meester toch een ruim hart, als hij eens baas was dan geloof ik, dat alle mensen zalig zouden worden en dat hij zelfs de duivels zou bekeren, maar ik geloof dat de dwepers, volgens zijn plan, uit de hemel zouden blijven. Maar ik weet het niet, het is zo maar een gedachte: ik ben maar een overjas.

IN DE KINDERKAMER

Toen de heren gisteravond de ene fles voor de andere gekraakt hadden, terwijl ik daar op een droogje zat, ging het gezelschap uit elkaar, het vertrek werd leeg, de lichten werden uitgedaan en enige ogenblikken later werd ik zeer onzacht van mijn plaats genomen en in een andere kamer gebracht, waar een nachtlichtje stond te branden. Verscheidene kleine slaappleatsen overtuigden mij spoedig dat ik in de kinderkamer was. Ik bracht de nacht door, waarin niets belangrijks voorviel.

Toen de dag aanbrak, ontwaakte de lieve jeugd, en ik dacht dat het er wel zeer stichtelijk zou toegaan, want de vader van die kinderen was een vrome man. Maar o wee! wat vergiste ik mij, want al spoedig had er een hevig gevecht op blote voeten plaats, tussen de lieve kleinen, en het bidden scheen daar vergeten. De kinderen werden, onder schreeuwen en plukharen, aangekleed, en toen dat bijna was afgelopen, kwam de vader binnen en het "*pa! lieve pa!*" klonk uit alle monden.

En toen de vader vroeg of de kinderen zoet waren geweest en of zij hun morgengebedje al gedaan hadden werd dit door allen toestemmend beantwoord, en de grootste, die de ondeugendste scheen, zei: "*O pa! ik heb de Heere Jezus zo lief!*" Deze ontving, om die reden, een bijzondere liefkozing, en ik dacht bij mijzelf: ik ben blij dat ik maar een overjas ben, anders zou ik zeker walgen van zo'n vergaande huichelarij en dat in zulke jonge kinderen. Ik dacht: dat zullen ook zeker zulke ijselijke vrome mensen worden, en ik begon te begrijpen, dat ik een geschikt voorwerp was om huichelarij te bedekken, en bevond dat ik mij niet zo zeer te verblijden had over de plaats die ik bekleedde, want ik heb een afkeer van schijnheiligheid. Ik laat mij net zien, zo als ik ben.

Weinige dagen na het vermelde, bevond ik mij weer op mijn oude plaats, in de klerenkast van mijn meester, en ik verlangde daar enige tijd te mogen blijven, want ik was moe van hetgeen ik gehoord en gezien had.

EEN BEZOEK

Ik had enige dagen en nachten in alle stilte doorgebracht, toen ik al weer tot mijn gewone dienstwerk van de kapstok werd genomen. Mijn meester scheen zich gereed te maken om uit te gaan. Ik werd over een stoel in de woonkamer gehangen, waar het huisgezin bij elkaar was. Mijnheer scheen bijzonder opgeruimd, hij vertelde hoe hem in zijn zaken een bijzonder voordeel was ten deel gevallen en deed daarvan mededeling in de kleinste bijzonderheden, die ik echter niet begrijpen kon, doch ik dacht, dat het niet strikt eerlijk was.

Hierin werd ik bevestigd, toen de huismoeder zei: "Maar lieve! is dat wel recht, mij dunkt je eigent je iets toe waar je geen recht op hebt, en ik geloof niet, dat het Gods goedkeuring kan wegdragen".

Mijn meester antwoordde daarop zeer bits en scherp: "Jij hebt daar geen verstand van, vrouw! ik ben een man van zaken, en in zaken kan men het zo nauw niet nemen. Sálomo zegt: *"wees niet al te goddeloos en wees niet al te vroom"*.

Ik was niet op mijn gemak, en om de waarheid te zeggen, ik verwenste mijn lot, en beklagde mijzelf, dat ik zó tot een dekmantel werd gebruikt.

Na dit gesprek werd er iemand aangediend om mijnheer te spreken, die kort daarop werd binnengelaten. Het scheen een fatsoenlijk man, doch, naar het mij voorkwam, tekende zijn aangezicht droefheid. Ik bedroog mij niet, zijn boodschap bevestigde dit, hij verkeerde in grote tijdelijke nood, en kwam bij mijn meester hulp zoeken. Ik dacht: *"Zo vriend! u komt juist van pas, mijn meester heeft daar zo even enige honderden verdiend, en zal u dus wel met die vijftig gulden uit de nood willen helpen"*. Maar het kwam al weer anders uit, dan ik gedacht had.

Mijn meester zei, in de eerste plaats, dat hij hem op dit ogenblik niet helpen kón. Dat was althans een grove leugen, ik had het daar pas geheel anders uit zijn eigen mond gehoord. Maar er moest nog meer volgen. Hij overlaadde de bedroefde man met allerlei verwijten en zei dat het niets was dan eigen schuld, dat hem een Belials stuk aankleefde en hij daarom in zo'n nood verkeerde. Verder zei hij, dat de tegenspoed een slecht bewijs was van de godsdienst die hij beleed, en dat het hem wat beter naar de wereld zou gaan, als hij die strakke lijn liet varen, en hij een ruimer en milder Evangelie beleed; maar dat hij hem met die harde leer niet dulden kon, en dat hij, van zijn kant, nooit geen hulp te wachten had, zo lang hij die dweepachtige gevoelens vast hield, en dat, als hij een God voor zijn ziel had, die God hem dan nu ook maar helpen moest.

Het scheen dat de man nog treuriger was, dan toen hij kwam. Hij antwoordde niet veel op de schampere woorden, die hem werden toegevoegd, en sprak bij het heengaan alleen deze woorden: *"Als hij in de duisternissen wandelt en geen licht heeft, dat hij betrouwe op den Naam des HEEREN en steune op zijn God"*.

Toen ging hij heen en ik werd alweer gebruikt als dekmantel voor de man die mij tegenstond, en van wie ik hoe langer hoe meer geloofde, dat hij een vroom kleed droeg, waaronder een goddeloos hart klopte.

Enige dagen later, toen ik met mijn meester over de straat ging, kwamen wij dezelfde persoon tegen, van wie ik daar zo even gesproken heb. Hij hield ons staande en zei: dat die God, die hij voor zijn ziel had, hem op een wonderlijke wijze had geholpen. Hij waarschuwde mijn meester, dat hij zichzelf nauw te onderzoeken had, of hij ook tot dat soort behoorde, waarvan geschreven staat, dat de Heere tot hen zeggen zal: *"Ik*

ben hongerig geweest en gij hebt Mij niet te eten gegeven; Ik ben dorstig geweest en gij hebt Mij niet te drinken gegeven; Ik was een vreemdeling en gij hebt Mij niet geherbergd; naakt en gij hebt Mij niet gekleed; krank en in de gevangenis en gij hebt Mij niet bezocht". Dan zal de Heere tot die boze dienstknechten zeggen: "Ga weg van Mij, Ik heb u nooit gekend".

Ik moet bekennen dat ik bitter ben teleurgesteld, en dat ik niet geweten heb, dat een overjas daar ook al in delen moest. Ik had gedacht, dat ik een meester had gekregen, waarop ik trots mocht zijn, en nu schaam ik mij, want ik heb nu ontdekt, dat ik gebruikt word voor een dekmantel van allerlei goddeloosheid, en wenste liever het lichaam te dekken van een arme man, die zich niet anders voorgaf als hij was. Nu wenste ik liever mijn donkere plaats voor goed in de kast te zien aangewezen, en daar door de motten verteerd te worden, dan tot zo'n laag einde gebruikt te worden. Ik hang nu daar, terwijl de deur achter mij gesloten is en hoop dat ik daar te allen tijde mijn plaats behouden mag, opdat ik geen grovere dingen zou behoeven te vertellen, die onder mij gebeurden, terwijl ik was dichtgeknoopt.

Zo zwijgt dan de overjas voor ditmaal, terwijl zij hoopt voor altijd!

SLOTWOORD

Waarde lezer.

U zult de scherpe les vernomen hebben, die ons de overjas gegeven heeft. Zij gaf veel te overdenken. Helaas, de tijden die wij beleven, zijn rijk aan personen, die met een ingebeeld geloof menen grote daden te verrichten, terwijl zij nochtans verwerpelijk zijn bij de grote Hartenkenner. Menigeen gebruikt zijn geloof, als hij het nodig heeft, evenals bij buig weer de paraplu uit een hoek wordt weggenomen, om zich te beschutten tegen de regen; of als een geldstuk, om in tijd van nood zich daarmede te helpen. Zo was de overjas het kleed, waarmee de vuile lompen werden bedekt, om de toevluchten van de leugens weg te moffelen, want niemand ziet wat er onder dat kleed is verborgen, behalve de Heere God.

Velen menen in onze dagen een rustpunt voor de eeuwigheid te bezitten, hetwelk echter bij de dood onder de voeten wegzinkt en niets anders is dan eigenwaan en hoogmoed, terwijl zij de enige grond van zaligheid kennen noch begeren.

En toch, de zaak is zo hoogstgewichtig en de eeuwigheid staat voor de deur. Ze vallen aan onze linker- en aan onze rechterhand, en weldra is het ook onze beurt, en als de dood komt krijgen wij met God te doen.

Wat zijn er in onze dagen vele vromen, die God niet vrezen en evenals de heer met de overjas hun enige grond van zaligheid maken in een leven, dat zij Christus toewijden, door Hem ijverig te dienen en zielen te bekeren.

Verstaat u dat?

1. Zich Christus toewijden.
2. Hem ijverig dienen.
3. Zielen bekeren.

Drie zaken, die even zo min aan 's mensen zijde mogelijk zijn, als dat de Paus de mensen de zonden vergeeft. En toch, de Paus doet het, en zal met al de Pausen vóór hem, in de eeuwige rampzaligheid zien, dat zijn gewaande heiligheid slechts

schijnheiligheid was. Zo zullen, evenals de Paus, die dwaze arbeiders, die doen willen wat God alleen doen kan, eenmaal naakt voor God staan en hun vrome werken zullen dan net zoveel waarde hebben als de paternosters van de Paap.

Wee! Wee! Wee, waar de ziel op zo'n grond staat. Gij zijt het, waar Gods Woord van getuigt: *"Weent en huilt over uw ellendigheden, die over u komen"*.

Nooit hebt u, als een arme zondaar, in het stof gebogen, om ontferming geroepen, u spreekt over een Zaligmaker en u kent Hem niet. Nooit werd het bij u nood in de ziel, want u had genoeg aan uzelf en nam Jezus slechts als behulpzel, om in schijnbare gerustheid uw weg op te gaan, en door allerlei bijzaken uzelf een schat te vergaderen, die blijken zal slechts schijn te zijn geweest.

Zendinggenootschappen, Bijbelverspreiding, jongelingsverenigingen, bezoekbroeders en zusters, enz., enz., enz., 't is een lange korale ketting, die u langs bidt, terwijl het niets anders is dan een ijdel geroep, dat wegsterft in het luchtruim.

U wilt alle mensen bekeren en bent zelf onbekeerd; alle mensen in de hemel hebben en u weet niets af van de hemel en vergeet dat God een soeverein God is. U neemt Zijn Woord op de lippen evenals de duivelen, en als het: *"Er staat wederom geschreven"*, u door de ziel klinkt, dan wordt vijandschap eerst recht openbaar.

Sta stil, reiziger naar de eeuwigheid! De mantel van schijnheiligheid wordt weldra aan flarden gescheurd, dat bedeksel baat niet, wanneer de ziel voor God verschijnt. O mocht het eens uw taal worden, niet de lippen, maar uit het hart opgerezen tot de Hemelse Majesteit:

*Ach! Majesteit!
Hier staat er een, die om genade schreit,
Ach! Majesteit!
Vergeef mijn onbescheid,
Mijn harte loost
Zijn zucht, terwijl 't gezicht van schaamte bloost.
Mijn harte loost
Zijn zucht om hulp en troost.*

*Hier zink ik neer,
Hier dompel ik mijn ziel in 't levend meer.
Hier zink ik neer,
Dit water zuivert weer,
Vloei Siloa , (1)
Vloei Levenswel, wanneer ik trager ga,
Vloei Siloa,
Dat ik nooit stille sta.*

*Dan dringt deez' zucht,
Mijn Jezus, al dit aards gevoel ontvlucht.
Dan dringt deez' zucht ;"
Tot U door wolk en lucht,
Schiet Jonathan,
Een gladde pijl, die voor hem spreken kan,
Schiet Jonathan!
Zijn halsvriend weet er van! (2)*

*Mijn tranend oog,
Schiet straal op straal, gelijk een pijl omhoog;
Mijn tranend oog
Mikt U mijn God; gedoog
Dat maar één schicht
Ontlast van de aarde en 't drukkend zondewicht,
Dat maar één schicht
Mag treffen Uw gezicht.*

(1) Jes. 8 : 6.

(2) 1 Sam. 34-39.